

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U OSIJEKU
Europska avenija 7

P-135/2021-16

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

i

R J E Š E N J E

Općinski sud u Osijeku, po sucu Nikolini Primorac, u pravnoj stvari tužitelja Zdenka Bebeke iz Nemetina, Nemetin 125, OIB: 12044138676, zastupanog po punomoćniku Vedranu Staniću, odvjetniku u Odvjetničkom društvu Stanić & Zrno iz Osijeka, protiv tuženika Raiffeisenbank Austria d.d. iz Zagreba Magazinska cesta 69, OIB: 53056966535, zastupanog po punomoćniku Mateji Vidaković Sertić, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Glamuzina & Grošeta d.o.o. iz Zagreba, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon održane glavne rasprave zaključene 1. rujna 2026., u prisutnosti tužitelja, zamjenika punomoćnika tužitelja Morene Klepo i zamjenika punomoćnika tuženika Frane Bogdana, 28. rujna 2026. objavio je i

p r e s u d i o j e

I/ Utvrđuje se ništetnim dio odredbe Ugovora o kreditu broj 528-50-3336028 od 16. ožujka 2006. koji je sklopljen između tužitelja Zdenka Bebeke, kao korisnika kredita i tuženika Raiffeisenbank Austria d.d., kao kreditora, u dijelu u kojem je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva na osnovi jednostrane odluke Banke.

II/ Utvrđuje se ništetnim dio odredbe Ugovora o kreditu broj 528-50-3336028 od 16. ožujka 2006. koji je sklopljen između tužitelja Zdenka Bebeke, kao korisnika kredita i tuženika Raiffeisenbank Austria d.d., kao kreditora, u dijelu u kojem je ugovorena valutna klauzula uz koju je vezana glavnica švicarski franak.

III/ Odbija se tužitelj Zdenko Bebek s dijelom tužbenog zahtjeva koji glasi:

„Nalaže se tuženiku Raiffeisenbank Austria d.d., OIB: 53056966535, Magazinska cesta br. 69, Zagreb isplatiti tužitelju Zdenku Bebek, OIB: 12044138676, Nemetin br. 125, Nemetin na ime stečenog bez osnove na ime preplaćenog iznosa zbog nišetnih ugovornih odredbi iznos od 2.164,23 eura sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od 01.06.2018. godine do 31.12.2022. godine u visini zatezne kamate određene uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, od 01.01.2023. do 29.12.2023. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a o od 30.12.2023. godine pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke za tri postotna poena, sve u roku od 15 dana.“

IV/ Odbacuje se prigovor tuženika Raiffeisenbank Austria d.d. radi prebijanja za iznos od 360,96 eura.

V/ Utvrđuje se da ne postoji potraživanje tužitelja Raiffeisenbank Austria d.d. prema tužitelju Zdenku Bebeku u iznosu od 2.537,42 eura.

r i j e š i o j e

VI/ Odbija se tuženikov prigovor mjesne nenadležnosti Općinskog suda u Osijeku.

VII/ Svaka stranka snosi svoj trošak postupka.

Obrazloženje

1. Tužitelj je 12. lipnja 2019. podnio tužbu u kojoj je naveo da je s tuženikom kao davateljem kredita 16. ožujka 2006. sklopio Ugovor o kreditu prema kojem mu je tuženik odobrio i stavio na raspolaganje kredit u iznosu od 22.000,00 švicarskih franaka (u nastavku: CHF) u kunsjoj protuvrijednosti. Navodi da su se tijekom otplate kredita radi dizanja kamatne stope te tečaja CHF u odnosu na kunu, početno ugovoreni anuiteti povećavali u odnosu na početni plan otplate kredita. Naime, pored iznosa glavnice, tužitelj je bio dužan tuženiku platiti i redovnu kamatu koja je ugovorena kao promjenjiva i koja se tijekom postojanja obveze po Ugovoru mijenjala u skladu s jednostranim odlukama tuženika. Ističe da mu tuženik prilikom zaključenja Ugovora o kreditu nije pružio dovoljno informacija i obavijesti o rizicima vezanim uz zaključenje predmetnog Ugovora ugovaranjem valutne klauzule CHF, odnosno o rizicima vezanim uz rast tečaja CHF u odnosu na kunu. Smatra da su navedene odredbe Ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli protivne načelu savjesnosti i

poštenja, te da su uzrokovale znatnu neravnotežu ugovornih strana na štetu tužitelja. Navodi i da su se o ništetnosti navedenih ugovornih odredbi već pravomoćno izjasnili sudovi Republike Hrvatske, i to povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača zbog čega se pozvao na presudu Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. koja je potvrđena odlukom Visokog trgovačkog suda broj PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018., na presudu Visokog trgovačkog suda broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014., na odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revt-249/2014 i Rev-2245/2017 od 20. ožujka 2018. Navodi da je sukladno čl. 502. c. Zakona o parničnom postupku sud vezan za prethodna utvrđenja u naprijed navedenim presudama. Navodi da je s tuženikom 11. studenog 2016. sklopio Dodatak Ugovoru o kreditu kojim je izvršena konverzija kredita denominiranog u kunama s valutom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u eurima. Smatra da mu tuženik unatoč provedenoj konverziji nije u cijelosti vratio preplaćene iznose nastale kao posljedica ugovaranja ništetnih odredbi pogotovo stoga što u vrijeme konverzije kredita još uvijek nije bila donesena pravomoćna odluka Visokog trgovačkog suda kojom je utvrđena ništetnost ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u predmetima „švicarac“. Stoga navodi da mu je tuženik dužan vratiti sve što je primio na temelju ništetnih odredbi ugovora o kreditu. Uzimajući u obzir navedeno, predložio je sudu da donese odluku kojom će utvrditi ništetnim pojedine odredbe Ugovora o kreditu u kojima je ugovorena jednostrano promjenjiva kamatna stopa i valutna klauzula, te kojom će obvezati tuženika da mu na ime preplaćenih iznosa kamate i tečaja isplati iznos koji će odrediti nakon provedenog vještačenja, zajedno sa zateznim kamatama i troškovima postupka.

2. U odgovoru na tužbu tuženik se u cijelosti usprotivio tužbi i tužbenom zahtjevu, te je istakao prigovor mjesne nenadležnosti. Navodi da su stranke ugovorile mjesnu nadležnost suda sjedišta kreditora pa da je stoga za odlučivanje u ovom predmetu nadležan Općinski građanski sud u Zagrebu. Istakao je i prigovor zastare. Napominje da je tužitelj dobrovoljno pristao na konverziju koja je sklopljena sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ broj 102/2015, u nastavku ZIDZPK/15). Tužiteljev ugovor je konverzijom izmijenjen kao da je od početka sklopio kredit s valutnom klauzulom u eurima i promjenjivom kamatnom stopom primjenjivom na kredite u eurima. Dakle, konverzijom su u cijelosti izmijenjene tzv. ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli i to ne samo prisilnim propisom nego i slobodnom voljom tužitelja koji je pristao na ponudu konverzije. Napominje da je konverzijom kredita neotplaćena glavnica tužitelju smanjena za iznos od 2.294,13 eura. Što se tiče osnovnog ugovora o kreditu, smatra da su odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli tužitelju bile jasne, lako razumljive i uočljive i da se o istima pojedinačno pregovaralo pogotovo stoga što je tužitelj mogao birati hoće li uzeti kredit u valuti CHF ili u eurima ili kredit u kunama. Ugovor je solemniziran kod javnog bilježnika zbog čega je i javni bilježnik tužitelju objasnio smisao i sadržaj predmetnog pravnog posla. Budući da je tužitelju konverzijom umanjena neotplaćena glavnica kredita za iznos od 2.294,13 eura i da je tuženiku priznata preplata konverzijom u iznosu od 4.328,89 kuna, tuženik je za taj iznos od ukupno 21.837,87 kuna (2.898,38 eura) istakao prigovor radi prebijanja.

2.1. Tuženik je podneskom od 14. svibnja 2026. istakao prigovor radi prebijanja i u odnosu na tzv. negativne razlike u iznosu 360,96 eura, te je u odnosu na preostali iznos prigovor specificirao navodeći da se isti odnosi na preplatu priznatu konverzijom

u iznosu 574,54 eura, te na iznos za koji je tužitelju umanjena glavnica tj. 1.962,88 eura.

3. U dokaznom postupku pročitani su: Ugovor o kreditu broj: 528-50-3336028 (list 43-47 spisa), otplatni plan (list 6-12 spisa), promet po kreditu (list 58-59 spisa), Dodatak ugovoru o kreditu (list 14-16 spisa), izračun konverzije (list 63 spisa). Na okolnost visine tužbenog zahtjeva provedeno je financijsko knjigovodstveno vještačenje po stalnom sudskom vještaku Tonki Vulić (list 163-196, 215 spisa). Proveden je dokaz saslušanjem tužitelja Zdenka Bebeke (list 215 spisa). Tuženik je odustao od dokaznog prijedloga za saslušanje svjedoka Ivana Olujića, djelatnika banke.

3.1. Sud nije proveo dokaz saslušanjem javnog bilježnika na okolnost tumačenja predmetnog Ugovora o kreditu tužitelju prilikom solemnizacije istog budući da osnovanost tužbenog zahtjeva proizlazi iz utvrđenja navedenih u nastavku obrazloženja ove presude, a u odnosu na saslušanje javnog bilježnika, potrebno je napomenuti i to da je Ustavni sud Republike Hrvatske u više odluka, pa i u odluci broj U-III-5458/2021 od 30. lipnja 2022. zaključio da se saslušanjem javnog bilježnika „ne može utvrđivati obaviještenost potrošača prije sklapanja konkretnog ugovora jer javni bilježnik pri solemnizaciji ugovora o kreditu nije mogao potrošaču objasniti ... rizike fluktuacije tečaja švicarskog franka koji nisu bili navedeni u ugovoru o kreditu kojeg je solemnizirao, niti je imao takve zakonske ovlasti prema mjerodavnom zakonodavnom okviru“.

4. Predmet spora u ovom postupku je zahtjev tužitelja za utvrđenje ništetnim dijela odredbi Ugovora o kreditu broj: 528-50-3336028 koje se tiču promjenjive kamatne stope i valutne klauzule vezane uz tečaj CHF, te zahtjev tužitelja za povrat preplaćenih iznosa kredita temeljem ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli po navedenom ugovoru.

5. Među strankama nije sporno:

- da je tužitelj kao korisnik kredita 14. ožujka 2006. s tuženikom kao davateljem kredita sklopio Ugovor o kreditu broj: 528-50-3336028 kojim je tužitelju odobren stambeni kredit u iznosu od 22.000,00 CHF u kunsjoj protuvrijednosti po srednjem tečaju kreditora na dan korištenja kredita;

- da se tužitelj obvezao platiti tuženiku kamatu po godišnjoj kamatnoj stopi koja je promjenjiva, a koja na dan sklapanja ugovora iznosi 4,95% godišnje;

- da se kredit otplaćuje 180 mjeseci u jednakim mjesečnim anuitetima uvećano za obračunatu i pripisanu kamatu, plativih u kunsjoj protuvrijednosti po srednjem tečaju kreditora važećem na dan plaćanja,

- da je korisnik kredita suglasan da je kamatna stopa promjenjiva u skladu s Odlukom o kamatnim stopama kreditora;

- da su tužitelj i tuženik 11. studenog 2016. sklopili Dodatak Ugovoru o kreditu (u nastavku: Dodatak) kojim je kredit konvertiran;

-da su stranke Dodatkom utvrdile da je tužitelju na dan konverzije 30. rujna 2015. na ime preostale neotplaćene glavnice ostao iznos od 6.799,16 eura, te da iznos preplate koja je priznata tužitelju na dan 30. rujna 2015. iznosi 2.294,13 eura.

5.1. Navedene nesporne činjenice proizlaze i iz Ugovora o kreditu broj 528-50-3336028 i Aneksa Ugovoru o kreditu.

6. Među strankama je sporno jesu li odredbe Ugovora o kreditu broj 528-50-3336028 koje se odnose na valutnu klauzulu vezanu uz tečaj CHF i promjenjivu kamatnu stopu ništetne, te ima li tužitelj pravo na povrat preplaćenih iznosa kredita temeljem takvih odredbi uzimajući u obzir da je kredit konvertiran. Sporno je i to je li nastupila zastara tužiteljevog potraživanja.

7. Sud je utvrdio neosnovanim tuženikov prigovor mjesne nenadležnosti Općinskog suda u Osijeku. Naime, odredbom čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača (a što je sukladno i s aktom Europske unije i to Direktive vijeća broj 93/13) propisano je da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, s tim da se smatra da se o pojedinačnoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, osobito ako se radilo o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca. Pravna posljedica takvih odredbi propisana je čl. 87. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača kojom je određeno da je nepoštena ugovorna odredba ništava. U konkretnom slučaju, Ugovor o kreditu bio je sklopljen na naprijed formuliranom obrascu (što proizlazi iz nastavka obrazloženja ove presude), pa se temeljem zakonske presumpcije smatra da se radi o unaprijed formuliranim odredbama o kojima stranke nisu pregovarale zbog čega tužitelj nije imao nikakvog utjecaja na njihov sadržaj. Uzimajući u obzir navedeno, kao i činjenicu da je sud u Zagrebu, kao sud mjesta sjedišta tuženika (čija je mjesna nadležnost ugovorena Ugovorom o kreditu), od prebivališta tužitelja udaljena cca. 280 km, utvrđeno je da odredba o ugovorenoj mjesnoj nadležnosti predstavlja nepoštenu ugovornu odredbu sa svrhom da se nadležnost za sve sporove iz Ugovora povjeri sudu sjedišta tuženika, te da se time ostvari pogodnost i bitno manji troškovi na strani tuženika. Ako se uzme u obzir udaljenost mjesta prebivališta tužitelja od suda čija je nadležnost ugovorena, takva bi ugovorna odredba za tužitelja izazvala visoke troškove dolaska na sud, a time i znatnu neravnotežu u procesno pravnom položaju ugovornih stranaka. Iz navedenih razloga proizlazi da među strankama nije sklopljena valjana prorogacijska klauzula u smislu odredbe čl. 70. st. 1.-4. ZPP-a, pa je stoga istaknuti prigovor tuženika o mjesnoj nenadležnosti ovog suda u cijelosti neosnovan. Osim navedenog, prigovor nenadležnosti ovog suda je neosnovan i u smislu odredbe čl. 59. ZPP-a, budući da je istom zakonskom odredbom jasno određeno da je za suđenje u sporovima protiv pravne osobe koja ima poslovnu jedinicu izvan svoga sjedišta, i ako spor nastane u povodu djelatnosti te jedinice, pored suda opće mjesne nadležnosti nadležan i sud na čijem se području ta poslovna jedinica nalazi. Budući da iz Ugovora o kreditu proizlazi da je ugovor sklopljen u Podružnici Osijek, te da je tužitelj podnoseći tužbu izabrao Općinski sud u Osijeku kao mjesno nadležan sud, sud je odbio tuženikov prigovor mjesne nenadležnosti zbog čega je odlučeno kao u izreci rješenja

8. Presudom Visokog Trgovačkog suda poslovni broj: PŽ-7129/13, odnosno presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj: P-1401/12, presudom Visokog Trgovačkog

suda poslovni broj: PŽ-6632/17, te presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Revt-249/14 i presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Rev-2221/18 odlučeno je da je, između ostalih tuženika, i ovdje tuženik u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditu, na način da su nepošteno ugovorili promjenu kamatne stope jednostranim odlukama banke i na način da o svakoj promjeni nisu s potrošačem pojedinačno pregovarali, niti su ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i metodu izračuna parametara koji utječu na odluku o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, a sve na štetu potrošača, korisnika kredita, sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njemu nepoštene i ništetne ugovorne odredbe ugovaranjem valute uz koju je vezana glavnica švicarski franak.

9. U smislu odredbe članka 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj: 41/14., 110/15. i 14/19. – dalje u tekstu: ZZZP/14) – koji je bio na snazi u vrijeme kada je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj: P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. postala pravomoćna - odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl.106. st.1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl.106. st.1. ovoga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

9.1. Identično je bilo propisano i ranijim Zakonom o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09. i 133/09. - dalje u tekstu: ZZZP/07) – koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja kolektivne tužbe – tj. čl. 138.a kojim je propisano da odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl.131. st.1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl.131. st.1. ovoga Zakona obvezuje sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

9.2. Također je i odredbom čl. 502.c ZPP propisano da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a st.1. ovoga Zakona da su određenim postupanjem povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti, u kojem će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

9.3. Imajući na umu smisao sudske zaštite kolektivnih interesa potrošača, ovaj sud smatra da se pravna utvrđenja iz presude povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača mogu primijeniti u svim parnicama koje potrošači individualno pokreću protiv trgovaca radi ostvarenja svojih prava koja su im povrijeđena na način kako je to utvrđeno u postupku za zaštitu kolektivnih interesa i prava, dakle ne samo u postupcima radi naknade štete, već i u svim parnicama u kojima se zahtjev za isplatu temelji upravo na utvrđenju ništetnosti pojedine ugovorne odredbe, koju je ništetnost sud već utvrdio u postupku radi zaštite kolektivnih interesa i prava potrošača. U suprotnom bi tumačenju takva deklaratorna presuda sama po sebi ostala bez konkretne svrhe tj. mogućnosti da na temelju iste individualni potrošač ostvari zaštitu svojih prava s obzirom da bi potrošač iste činjenice odnosno tvrdnje o ništetnosti ugovornih odredbi (tj. povredi njegovih interesa i prava) ponovno morao dokazivati u

individualno pokrenutom postupku. Upravo na ovakav način tumačenja zakonskih odredbi upućuje i Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj Revt-249/14-2 od 9. travnja 2015., kada obrazlaže aktivnu legitimaciju tužitelja u tom postupku za podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, naglašavajući da zakonske odredbe nisu same sebi svrha, već se donose u svrhu uređenja određenog pravnog područja i pravnih odnosa koji u njemu nastaju, a u primjeni donesenih propisa one se trebaju tumačiti smisleno, polazeći od volje zakonodavca, ali uvijek imajući na umu svrhu kojoj su one namijenjene, kao i učinak koji se njihovom primjenom postiže. Na isti način ovdje citirane zakonske odredbe tumači i Visoki trgovački sud RH u obrazloženju svoje presude broj: PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. navodeći da se pojedini potrošači, u slučaju postojanja osuđujuće odluke, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu pozvati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava.

9.4. S obzirom na činjenicu da je predmetnim Ugovorom o kreditu između stranaka, koji je sklopljen u razdoblju na koje se odnosi presuda Trgovačkog suda u Zagrebu iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava, ugovorena kamatna stopa koja je promjenjiva u skladu s odlukom banke, dakle u skladu s jednostranom odlukom tuženika, a upravo je takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom te stoga ništetnom, te da je ugovorena odredba kojom je ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, te je i takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom te stoga ništetnom, ovaj sud smatra kako je sukladno citiranim odredbama čl. 138.a ZZZP/07, čl. 118. ZZZP/14 i čl. 502.c ZZZP tim pravnim utvrđenjima vezan u ovom postupku.

10. Prema stajalištu Ustavnog suda Republike Hrvatske iz odluke broj U-III-4372/2021 od 30. lipnja 2022., u postupcima koje potrošač pokrene individualnom tužbom protiv banke, tuženik ima pravo dokazivati da odredbe kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa odnosno valuta u CHF nisu nepoštene jer su stranke o njima pojedinačno pregovarale.

10.1. Odredbom čl.81. st.1. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 96/03. – dalje u tekstu: ZZZP/03) propisano je da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca (st.2.). Činjenica da se o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovaralo ne utječe na mogućnost da se ostale odredbe tog ugovora ocijene nepoštenima, ako cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da se radi o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca (st 3.). Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati (st.4.). Drugim riječima, na tuženiku je teret dokazivanja da je s tužiteljem pojedinačno pregovarao.

10.2. Tužitelj je iskazao da je predmetni kredit uzeo radi adaptacije kuće u kojoj i danas živi, da se u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu nije bavio nikakvim obrtom, niti

poslovnom djelatnošću, a niti da je kuću iznajmljivao, da je kredit uzeo u CHF iz razloga što su mu u banci rekli da je najpovoljniji, da mu u banci nisu nudili kredit ni u eurima ni u kunama, da mu nitko nije ništa govorio o tome da bi rata toliko mogla narasti. Iskazao je da je bio spreman na to da će mu rata možda narasti 1-2%, ali da će toliko narasti, na to ga nitko nije upozorio. U banci mu ništa nisu govorili o riziku tečaja CHF. Početna rata mu je bila oko 750,00 - 800,00 kuna, a kasnije je narasla na oko 1.100,00kuna. Da je u trenutku sklapanja ugovora znao da će mu rata ovoliko narasti, taj kredit ne bi uzeo. Ugovor o kreditu je sastavila banka. Pročitao ga je prije potpisivanja, osim sitnih slova. Što se tiče konverzije, u prvom navratu nije konvertirao kredit, međutim kada je vidio da se onima koji su ga konvertirali rata smanjila, tada je u drugom navratu otišao u banku i pristao na konverziju. Prilikom konverzije nije bilo govora o ovim preplaćenim iznosima koje sada potražuje u ovom sudskom postupku i nije se odricao svojih daljnjih potraživanja prema banci. Kredit je u međuvremenu otplatio, a rate je plaćao sam.

10.3. Sud je povjerovao tužitelju cijeneći njegov iskaz istinitim iz razloga što je logično, životno i uvjerljivo iskazivao o svim odlučnim činjenicama. Temeljem iskaza tužitelja sud je utvrdio da je isti u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu imao status potrošača sukladno odredbi čl.3. st.1. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj: 96/03), koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora, a kojom je odredbom propisano da je potrošač svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. Budući da iz iskaza tužitelja proizlazi da je predmetni kredit uzeo radi adaptacije kuće u kojoj i danas živi, te da iz samog Ugovora o kreditu proizlazi da ga je sklopio tužitelj kao fizička osoba, a da tuženik tijekom postupka nije dokazao suprotno, utvrđeno je da je tužitelj imao status potrošača sukladno odredbama Zakona o zaštiti potrošača.

10.4. Uzimajući u obzir iskaz tužitelja, te utvrđenja iz kolektivne presude, utvrđeno je da tuženik nije dokazao da se o odredbama Ugovora o kreditu koje se tiču promjenjive kamatne stope i valutne klauzule pojedinačno pregovaralo odnosno da iste nisu bile unaprijed formulirane od strane tuženika i da je tužitelj imao utjecaj na njihov sadržaj, a što uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao potrošača. Stoga je i ovaj sud utvrdio da su navedene odredbe Ugovora o kreditu u odnosu na valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu, primjenom čl.81. st.1. ZZP-a nepoštene, te ništetne u smislu čl.87. st.1. ZZP/03. Dakle, nije utvrđeno postojanje okolnosti koje bi ukazivale da je postupanje tuženika u konkretnom slučaju prilikom ugovaranja valutne klauzule i promjenjive kamatne stope bilo drugačije od utvrđenja u navedenim sudskim postupcima.

10.5. Test poštenosti tih ugovornih odredaba proveden je već u kolektivnom sporu u kojemu je pravomoćno utvrđen nedostatak transparentnosti uslijed čega potrošači, korisnici kredita, nisu mogli procijeniti potencijalno znatne gospodarske posljedice koje bi te odredbe imale za njihove financijske obveze, što znači da tuženik, kao profesionalac i banka, nije dala tužitelju, kao korisniku kredita, sve potrebne informacije, uzimajući u obzir narav predmeta ugovora i okolnost da sporne odredbe Ugovora o kreditu nisu bile ni jasne ni lako razumljive, što je, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokovalo znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka na štetu tužitelja kao potrošača, pa se radi o ništetnim odredbama (čl. 81. do 88. ZZP/03).

11. Sud je utvrdio neosnovanim i tuženikov prigovor zastare jer prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Su-IV-33/2022-2 od 31. siječnja 2022. o početku tijeka zastare u slučaju restitucijskih zahtjeva kao posljedica utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi u CHF, ako je ništetnost ustanovljena, kao u ovom slučaju, već u postupku kolektivne zaštite potrošača, zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača, neovisno od (naknadnog) utvrđenja ništetnosti sadržajno istovjetnih ugovornih odredbi kredita u CHF odnosno kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u svakom pojedinom slučaju, a povodom individualnih parnica potrošača u kojoj se oni pozivaju na pravne učinke presude donesene u postupku kolektivne zaštite. Sudska odluka u kolektivnom sporu pravomoćna je 13. lipnja 2014. (glede ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi; presuda Visokog trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj: PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014.), odnosno 14. lipnja 2018. (glede ništetnosti odredbi o valutnoj klauzulu; presuda Visokog trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018.), pa do podnošenja tužbe u ovom postupku 12. lipnja 2019. nije protekao zastarni rok od pet godina, u kojem roku zastarijeva tražbina, čl. 225. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05 i 41/08, u nastavku: ZOO).

12. Na okolnost visine tužbenog zahtjeva, provedeno je financijsko knjigovodstveno vještačenje po stalnom sudskom vještaku Tonki Vulić. Iz nalaza i mišljenja vještaka proizlazi da je isti sačinjen uzimajući u obzir činjenice da je kredit iskorišten 16. ožujka 2006., da je tečaj na dan korištenja bio 4,675370, da je rok otplate 180 mjeseci uz početnu ugovorenu kamatnu stopu od 4,95%. Vještak je u nalazu naveo:

- da u konkretnom slučaju postoji preplata na ime preplaćenog iznosa anuiteta po osnovi povećanja kamatne stope u odnosu na početno ugovorenu kamatnu stopu u razdoblju od dana korištenja kredita do 30. rujna 2015. u iznosu 307,54 eura prikazano u mjesečnim iznosima pojedinačno navedenim u pisanom nalazu i mišljenju;

- u konkretnom slučaju postoji tzv. negativna razlika kamata u iznosu 249,09 eura, a koji se iznos odnosi na razdoblja kada je tužitelj platio manje iznose anuiteta jer je kamatna stopa bila niža od početno ugovorene kamatne stope;

- da u konkretnom slučaju postoji preplata na ime preplaćenog iznosa anuiteta po osnovi tečajne razlike u odnosu na tečaj na dan korištenja kredita u razdoblju od dana korištenja kredita do 30. rujna 2015. u iznosu 2.239,70 eura prikazano u mjesečnim iznosima pojedinačno navedenim u pisanom nalazu i mišljenju;

- u konkretnom slučaju postoji tzv. negativna tečajna razlika u iznosu 111,87 eura, a koji se iznos odnosi na razdoblja kada je tužitelj platio manje iznose anuiteta jer je tečaj CHF bio niži od tečaja na dan korištenja kredita

- da ukupan iznos zateznih kamata na tako preplaćene iznose kamate i tečaja (samo pozitivne stavke) do 31. svibnja 2018. kada je izvršeno zadnje priznavanje preplate priznate konverzijom iznosi 1.455,88 eura;

- da je konverzija u konkretnom slučaju napravljena u skladu s odredbama ZIDZPK/15;

- da je tužitelju priznata preplata u iznosu 1.838,89 eura,

- da se po pravilima o uračunavanju za iznos preplate priznate konverzijom prvo namiruje zatezna kamata, a nakon toga i dio glavnice, te da nakon izvršenog uračunavanja i dalje postoji potraživanje tužitelja na ime preplaćenog tečaja u iznosu 2.164,23 eura ($1.838,89 - 1.455,88 = 383,01$ $383,01 - 307,54 = 75,97$ $2.239,70 - 75,47 = 2.164,23$).

12.1. Na ročištu 1. rujna 2026. vještak je izjavio da zatezna kamata na preplaćene iznose kamate i tečaja od dana preplate svakog pojedinog iznosa do konverzije 30. rujna 2015. iznosi 943,89 eura što proizlazi i iz tablice 22 u pisanom nalazu i mišljenju.

12.2. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka cijeneći ga stručnim i danim sukladno pravilima struke iz razloga što je vještak jasno i uvjerljivo odgovorio na sva postavljena pitanja.

13. Nakon provedenog financijsko knjigovodstvenog vještačenja, tužitelj je u konačnici postavio tužbeni zahtjev sukladno nalazu i mišljenju vještaka na način da je na ime preplaćenih iznosa zbog ništetnih ugovornih odredbi potraživao iznos od 2.164,23 eura sa zateznim kamatama od 1. lipnja 2018. do isplate.

13.1. Iako se tuženik protivio preinaci tužbe, sud o istoj nije odlučivao budući da se ne radi o preinaci jer je tužba podnesena kao stupnjevita. Stoga je bespredmetan i tuženikov prigovor zastare preinačenog dijela tužbenog zahtjeva.

14. U odnosu na kondemnatorni dio tužbenog zahtjeva potrebno je reći da je Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci broj Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026. odgovarajući na pitanje koje je sporno i u ovom postupku, zauzeo pravo shvaćanje koje glasi: "Potrošač korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Aneksa Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren s valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit s valutnom klauzulom u EUR nema pravo na isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljnog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja od preplate utvrđene u konverziji."

14.1. U odnosu na pravo tužitelja na isplatu preplaćenih anuiteta s osnove promjenjive kamatne stope i valutne klauzule, a polazeći od pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzetog u naprijed citiranoj odluci broj Rev457/2025-21 od 27. svibnja 2026., utvrđeno je da tužitelj nema pravo na isplatu preplaćenih iznosa anuiteta kamate i tečaja sa zateznim kamatama tekućim od 1. lipnja 2018. do isplate. Naime, ZID ZPK/15 je u člancima 19.d i 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila sklapanju Aneksa, pa je tužitelj kao potrošač bio u prilici još prije sklapanja proučiti njegove odredbe i odlučiti hoće li pristati na konverziju. Sklapanjem Aneksa Ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZID ZPK/15 stranke su iznova uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, čime je prestala obveza tuženika na povrat više plaćenih iznosa anuiteta, jer primjena ZID ZPK/15 derogira opće odredbe ZOO o pravnim posljedicama ništetnosti, kao i

pravo na zatezne kamate koje na preplaćene iznose anuiteta teku nakon konverzije, tj. od 1. listopada 2015. do isplate. Dakle, iako je svrha donošenja ZID ZPK/15 konverzija, tako izvršena konverzija prema odredbama ZIDZPK je imala za posljedicu prestanak obveze tuženika kao kreditora (trgovca) prema tužitelju kao korisniku kredita (potrošaču) na postupanje prema ništetoj ugovornoj odredbi o načinu promjene ugovorne kamatne stope i valutnoj klauzuli iz konvertiranog (izvornog) kredita, jer su te odredbe zamijenjene novim odredbama koje nemaju obilježja nepoštenosti, a time posljedično niti ništetnosti, pa potrošač sklapanjem takvog dodatka sukladno ZID ZPK/15 nema pravo na isplate radi ništetnosti predmetnih ugovornih odredbi.

14.2. Nasuprot tome, tužitelj ima pravo na isplatu zateznih kamata koje na preplaćene iznose anuiteta s osnove ništete odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli teku od plaćanja svakog anuiteta do dana konverzije 30. rujna 2015. koje je vještak izračunao u iznosu 943,89 eura. Ovo stoga što je tijekom postupka utvrđeno da je predmetna konverzija provedena sukladno odredbama ZIDZPK/15 i što je utvrđeno da je tuženik sastavljač osnovnog Ugovora o kreditu koji sadržava nepoštene i ništete odredbe o valutnoj klauzuli i jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi temeljem kojih je tužitelj preplatio anuitete kredita. Međutim, budući da tužitelj u konačnici nije postavio tužbeni zahtjev na isplatu zateznih kamata koje su na preplaćene iznose kamate i tečaja tekle od preplate svakog iznosa do konverzije 30. rujna 2015., već da je konačno postavljenim tužbenim zahtjevom potraživao iznos od 2.164,23 eura koji se prema nalazu i mišljenju vještaka odnosi na preostali iznos preplaćenog tečaja nakon što je izvršeno uračunavanje preplate priznate konverzijom, sud je u cijelosti odbio tužitelja s kondemnatornim dijelom tužbenog zahtjeva kao u točki III/ izreke.

15. Sud je odbacio prigovor tuženika radi prebijanja za iznos od 360,96 eura budući da se radi o procesno pravnom prigovoru koji se može istaknuti do zaključenja prethodnog postupka, a tuženik je u odnosu na negativne razlike kamate i tečaja u iznosu 360,98 eura taj prigovor istakao tek podneskom od 14. svibnja 2026.

15.1. U odnosu na preostali iznos od 2.537,42 eura za koji je tuženik istakao prigovor radi prebijanja (574,54 eura na ime preplate priznate konverzijom i 1.962,88 eura na ime umanjivanja neotplaćene glavnice kredita), sud je utvrdio da ne postoji potraživanje tuženika prema tužitelju u navedenim iznosima budući da je konverzija, prema nalazu i mišljenju vještaka, provedena sukladno odredbama ZID ZPK/15, pa je stoga i iznos preplate koji je tužitelju priznat konverzijom iskorišten za namirenje 50% anuiteta u daljnjem euro kreditu nakon konverzije, dok je iznos za koji je tužitelju umanjena neotplaćena glavnica kredita posljedica matematičkog izračuna sukladno odredbama ZID ZPK/15. Dakle, tužitelj na ime navedenih iznosa nije ništa stekao pa da bi isto trebao vratiti tuženiku.

16. O troškovima postupka sud je odlučio temeljem čl. 154. st. 4. ZPP na način da svaka stranka snosi svoje troškove imajući u vidu djelomični uspjeh stranaka u postupku. Odlučujući o troškovima postupka sud je imao na umu da je pitanje obeštećenja potrošača nakon konverzije kredita bilo podložno tumačenju sudova jer u trenutku podnošenja tužbe nije bilo pojašnjeno niti je postojala ustaljena sudska praksa, pa tužba s restitucijskim zahtjevom za isplatu na temelju nepoštenih ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF koji je konvertiran, nije bila očito neosnovana i lišena svakog izgleda za uspjeh. Zbog toga određivanje znatnog

financijskog tereta tužitelju nakon završetka postupka u obliku odluke o troškovima postupka uz primjenu članka 154. stavak 2. ZPP nije spojivo s njezinim pravom na pristup sudu kao sastavnicom ustavnog i konvencijskog prava na pošteno suđenje.

Osijek, 28. rujna 2026.

Sudac
Nikolina Primorac

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana objave iste. Žalba se podnosi elektronskim putem ovome sudu, a o istoj odlučuje nadležni županijski sud.

Za stranku koja je uredno obaviještena o ročištu za objavu presude, rok za žalbu teče od dana objave presude, a za stranku koja nije uredno obaviještena o ročištu za objavu presude, rok za žalbu teče od dana primitka presude.

DOSTAVITI:

1. pun. tužitelja
2. pun. tuženika

Broj zapisa: **9-3088d-be774**

Kontrolni broj: **08ca2-430c4-85e0c**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.